

Аһаҕас дьарык кэнспиэгэ

Темата: “Саас бэлиэлэрэ”

Бөлөҕө: улахан бөлөх

Темата: “Саас бэлиэлэрэ”

Сыала: уточнить и расширить знания детей по теме «Весна».

Соруктара:

Үөрэтии: учить знать и называть признаки весны и весенние месяцы.

Сайыннарыы: расширить и активизировать словарь детей по данной теме; закрепить навыки словообразования и словоизменения: существительных с глаголами; образовывать форму множ. числа сущ. в родительном падеже; развивать связную речь; закреплять умение отвечать на вопросы полным предложением; совершенствовать фонематическое восприятие; упражнять в правильном дыхании; развивать мелкую моторику, память, внимание, мышление.

Иитии: воспитывать у детей чувство любви и бережного отношения к природе.

Көрүнэ: подгрупповой.

Туттуллар тэриллэр: презентация, илиистэр трафареттах, харандаастар, проектор, экран, колонка.

Этаптара	Ис хоһооно
Кириии чааһа	- Оҕолоор, бастаан кругка турабыт уонна бээ бэйэбитигэр үөрэбит. (оҕолор кругка тураллар) - Бугун биһиэхэ ыалдьыт бөҕө кэллэ, дорооболоһуохха эрэ. Үтүө кунунэн диэххэ. - Оҕолоор, истин эрэ туох тыаһырый? Чыычахтар ыллыллар ди, элбээн эрэллэр быыһаах. Ханнык дьыл бириэмэтигэр чыычахтар көтөн кэлэллэрий сылаас дойдуттан? Маладьыастар, саас кэлэллэр, айылҕабыт сылайан, күммүт тыган чыычахтар төптөрү кэлиэхтэрин сөп. - Бугун биһи дьарыкпытыгар саас бэлиэлэрин туһунан кэпсэтиэхпит. Сааскы ыйдары ааттыахха эрэ: кулун тутар, муус устар уонна ыам ыйа. Хатылаан эрэ мин кэннибиттэн.

	- Билигин олоппосторбутугар олоробут уонна дьарыкпытын саналыах.
Артикуляционна й гимнастика	- Оҕолор, сааспыт кэлбитигэр үөрбүшпүтун кордорүүххэ эрэ, тылбытын уоспутун дьарыктыахха Айылҕабыт саас кэлбитигэр үөрэр (мичээр) Сылаас тыал үрэр (трубочка) Хаарбыт ирэр, таммахтар тыаһыыллар (ат, бытааннык уонна түргэнник) Сотору оппут үүнэн тахсыаҕа (иннэ) Талахтар тыалтан хамсыыллар (чаһы) - Маладьыастар, айылҕабыт уһуктан эрэрин көрдөрдүбүт
Сүрүн чааһа	- Иннигитигэр түөрт хартыына баар, эһи саас хартыынатын талыахтааххыт, уонна тоҕо ол хартыынаны талбыккытын кэпсээн. (оҕолор эппиэттэрэ) - Бу хартыына бссар эбит маладьыастар. - Билигин мин эһиэхэ саас бэлиэлэрин этиэм ону эһи салҕыыҕыт. Болҕомтолоохтук истин эрэ. Дьэ бүттэ уһун да уһун, тымныы ... (кыһын) Буолла сылаас, күтүүлээх ... (саас) Күүскэ да күүскэ тыгар сааскы ... (күн) Сылаас дойдуттан көтөн иһэллэр ... (чычактар) Чычактарга анаан туталлар ... (уйа) Оҕолор кэтэллэр сааскы ... (танастарын) Уонна сотору тахсыахтара таһырдыа ... (күүлэйдии) - Мин билигин тыллары этиэм ону эһи болҕомтолоохтук истэҕит, уонна сааска сыһыаннах тылы иһиттэххитинэ таһынаҕыт. Өйдөөтүгүт? (тылларбыт: сылытар, ирэр, буурҕа, устар, ардах, кустук, сэбирдэх түһүүтэ, тымныы, сөтүө, тибии) - Маладьыастар, болҕомтолоохтук истибит эбиккит. - Салҕыы эһи иннигитигэр хартыналар костуохтэрэ ону этиэхтэххит биир буоллаҕына туох диибитий уонна элбэх буоллахтарына. (биир-элбэх хартынкалар көстөллөр: былыт, таммах, чычак, ньургунун, муус чопчу, чычак уйата, мас) - Маладьыастар, барытын сөпкө эттигит.
Эти-хааны сайыннарыы	- Сыһыана уонна уоскуйа таарыйа сирэйбитигэр массаж оноруохпут, тарбахтарбытын бэлэмниибит уонна истэбит миигин. Тыгар чаҕылхай сааскы күн уонна сирэйбитин имэрийэр (сирэйбитин имэрийэбит)

	Таммахтар туһэллэр (сирэйбитин тонсуйабыт тарбахтарбытынан) Сарсыарда өссө даҕаны сирэйбит тонгор (тарбахтарбытынан сирэйбитин пощипывать) Ол да буоллар сааскы күммүт күүскэ тыгар (өссө биирдэ имэрийэбит)
Салбыы сүрүн чааһа	- Салбыы дьарыкпытын саналыах, саас айылҕабыт уһуктар уонна арааһынай көстүүлэр буолаллар. Ханнык көстүүлэр буолалларын санаан кэлиэххэ эрэ. Мин саналыам ону эһи салбыы этиэхтэххит дьайыылары. Саас күн ... (сылытар, ититэр, имэрийэр) Саас муус чопчулар ... (ирэллэр, таммалыыр) Саас хаар ... (ирэр, килбэйэр) Саас чычактар ... (кэлэллэр, төгнөллөр) Саас чычактар уйаларын ... (туталлар, онороллор, эрийэллэр) - Маладьыастар. Саас туһунан ынырык элбэҕи билэр эбикит оҕолор.
Тыынарга эрчийи	- Аны билигин тыынарга эрчиллэбит, хоһоону истэбит уонна миигин хатылыыбыт. Сааскы кэм биһиэхэ сибэккилэри бэлэхтээтэ. Бу бастакы сибэккилэр. Эминньэхтэрин хомуйабыт уонна сыттыбыт (оҕолор тарбахтарынан сибэкки онороллор). Диринник тыынан ылабыт муннубутунан, төттөрү тыыны таһарарбытыгар санарабыт “Ах!”, уонна сибэккибитин арыйабыт (3-4 хатылыыбыт) - Маладьыастар, учугэйдик тыынныгыт.
Салбыы сүрүн чааһа	- Бастакы сааскы сибэкки аата ньургуһун. Көрүн эрэ оҕолор хайдах кыраһыабай буоларын. Арааһынай дьуһуннэх буолар эбит: аранас манан, розовой уонна фиолетовой. Мин билигин эһиэхэ ньургуһуннары тархатыам ону эһи кыраскалаан. Хаартыскалары көрөн дьуһуннэрин бэйэбит талабыт. (оҕолор уруһуйдуллар) - Көрүн эрэ оҕолор хайдах араас дьуһуннэх ньурьуннах табылыннылар эһиэхэ. Аны халлааммыт сыллыарын күүтэбит уонна ньургуһуннары кэтэһэбит.
Түмүк	- Оҕолор, туох туһунан кэпсэттибитий бугун? Саас айылҕабыт хайыырый? Туох интириэһинэи биллигит? - Маладьыастар, учугэй байтык дьарыктанныгыт

	мин үөрдүм - Ыалдыттарбытыгар “Корсуоххэ диэри” диэххэ (ыалдыттары атаарааһын)
--	--